

Chicago, Ill., četrtak, 24. aprila (April 24), 1924. Subscription \$8.00 Yearly. STEV.—NUMBER 98.

NOVA MEDNARODNA KONFERENCA SE MORDA VRŠI.

Predsednik Coolidge se je izrazil, da je prva razorožiteljna konferenca pustila več mednarodnih vprašanj nerešenih.

DAWESOVO POROČILO SMA ZA PODLAGO REŠITVI REPARACIJSKEGA PROBLEMA.

New York, N. Y. — Predsednik Coolidge je v svojem govoru, ki ga je imel na letnem banketu tiskovne družbe Associated Press v hotelu Waldorf-Astoria, razjavil delati na to, da pride do nove mednarodne konference za udeležitev mednarodne konference.

Delavska borba za politično kontrolo.

St. Paul, Minn. — Dva ekonomski sili se borita za politično premoč v mestni kampanji, ki se zdaj vrši v tem mestu. Meščanska zveza in šentpavelska trgovska zbornica podpirata sedanjega župana, štiri člani mestnega sveta in kontrolorja za zopetno izvolitev. Ti možje so se vsi združili z gospodo 'odprte delavnice' proti organiziranemu delavstvu, in njihni gospodarji trošijo sedaj denar kar nadebalo, da bi jih obdržali na sedanjih mestih.

VPRAŠANJE VOJAŠKEGA BONUSA ZAVLEČENO.

Vsi tisti, ki vlečejo z administracijo, sovražno vojaškemu bonusu, si prizadevajo poraziti predlogo. PREDSEDNIK COOLIDGE JO BO SKORO GOTOVO VETIRAL. Washington, D. C. — Število tistih, ki zagovarjajo izplačanje vojaškega bonusa v gotovini, je v senatu nepričakovano močno narastalo, kar je iznova zavleklo to vprašanje, o katerem so mislili, da bo rešeno že v tork.

Lloyd George napovedal boj MacDonaldu.

Dejal je, da so liberalci ponižani od laboritov, katere drži v vladi.

KAKO NASUKATI ZDR. DRŽAVE ZA DOLGOVE.

To je zdaj nujno vprašanje v Parizu. Francozi imperialisti si želijo glave, kako bi se izognili plačanju dolgov Ameriki.

'NEMOJLA NAJ PLAČA VOJNE DOLGOVE.'

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Kapitalistično deželno ubožni otroci.

Chicago, Ill. — C. F. I. W. A. — Otroško mesto, v katerem bo prekrbljeno z vsemi najboljšimi vzgojnimi, mehaničnimi in poljedelskimi pripomočki, bo zgrajeno za 10,000 sirot v moskovski okolici, poroča ameriški delegat odbora za mednarodno delavsko odpravo.

Japonci govorijo o združenju Azijatov.

Tokijski listi groze tudi z rusko-japonsko alijanco. Tokijo, 23. apr. — Japonski nacionalisti so čez noč postali 'gorki prijatelji' sovjetske Rusije, katero se večerj napadali in zasmehljivo odklanjali vsako misel o priznanju moskovske vlade. Tokijski časopisi zdaj poročajo, da se vsak čas odpro važna pogajanja med japonskim poslanikom in ruskim sovjetskim zastopnikom Karahanom v Pekingu. Listi pišejo, da je treba resno misliti na obnovitev normalnih odnosov s Rusijo, da je bilo do sedaj 'veliko pretiranosti' o Rusih, da ni treba misliti več na padeč sovjetov, ker so se čvrsto utrdili itd.

Governer Pinchot poražen.

Philadelphia, Pa. — Zgodnja poročila o izidu državnih primarnih volitev v Pensilvaniji kažejo, da je Ralph Beaver Strassburger iz Norristowna porazil governerja Gifford Pinchota, kar pomeni, da ne pojde governer kot delegat na razpoloženje na republikansko narodno konvencijo.

Denar vse doseže.

Philadelphia, Pa. — Porota je v tork dognala, da je Harry Kendall Thaw pri zdravi pameti. To je sporočila ob desetih in 17 minut na sodišče. Dvanajst moških je po skoro sedemurnem prudenju in prerenju obvestilo sodnika Johna Managhana, da imajo Thawa zopet za človeka, ki je pri zdravi pameti in v stani upravljati svoje zadeve in svoje premoženje.

PROGRAM FRANCOŠKIH DELAVCEV.

Volilni manifest Splošne delavske zveze. Paris. — (Fed. Press.) — Splošna delavska zveza v Franciji je objavila volilni manifest. Program, na temelju katerega gre zveza v volilni boj, ima sledeče glavne točke:

PROGRAM FRANCOŠKIH DELAVCEV.

Amnestija za vse politične jetnike, ponovno uposlenje odlovenih stavkarjev, priznanje delavske organizacije za vse delavce, sodno postopanje proti profitarjem, odprava davka na živci, oddaja kapitala, nacionaliziranje oljnih in sladkornih rafinerij, ustanovitev delavskih svetov, ki jih mora vlada priznati in vpraševati za svetve v delavskem zakonodajstvu, obvezno svetovno mirovno sodišče.

ZVEZNA VLADA IN RUSIJA.

Amsterdam. — List Handelsblad je objavil poročilo, v katerem je rečeno, da pride do konference v Hagu med Rusijo, Francijo in Združenimi državami, če bo uspešna anglo-ruska konferenca.

PORABA SOLNEČNE VROČINE.

Iznajditelj je razvil solnečno vročino na 15,000 stopinj in talil dijamant. San Francisco, Cal. — Marcel Moreau trdi, da je našel ključ, ki odpre neizmerno vročino solnes praktični uporabi po nizki ceni.

KMEČKO-DELAVSKA KONVENCIJA V HIBBINGU.

Hibbing, Minn. — Kmečko-delavski pristaki iz vseh krajev osmega kongresnega okraja se snidejo dne 3. maja v Hibbingu, da izdelajo načrte za kongresno kampanjo.

Philadelphija, Pa. — Zgodnja poročila o izidu državnih primarnih volitev v Pensilvaniji kažejo, da je Ralph Beaver Strassburger iz Norristowna porazil governerja Gifford Pinchota, kar pomeni, da ne pojde governer kot delegat na razpoloženje na republikansko narodno konvencijo.

Chicago, Ill. — Tri ženske so bile v pondeljek privedene pred sodnika Wm. Lindsayja. Vse so obtožene umora. Te so:

Wellington, N. Z., 23. apr. — Danes je izbruhnila generalna stavka železnikarjev v Novi Zelandiji. Tisoče velikonočnih počitnicarjev je odrezanih od doma.

London, 23. apr. — David Lloyd George je dejal večerj v svojem govoru v Llanfair-Fechanu, Wales, da je prišel čas, ko liberalna stranka rebelira proti 'poniževalnim razmeram, v katerih liberalci vzdržujejo na krmilu vlado, ki ni še nikdar skrila svoje sovražnosti napram njim'.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

Paris, 23. apr. — Vprašanje medzaveznikih vojnih dolgov je zopet prišlo na površje v pariških političnih krogih in inspiriranih listih. Zadeva reparacij in Dawesovi načrti so porinjeni v ozadje saj začnemo.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi ne vrstačejo.

Narednina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.63 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2667-69 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglasu n. pr. (Maja 31-24) poleg vsakega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Ponovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

SLIKE IZ NASELBIN.

Waukegan, Ill. — Pred par dnevi sem se oglašil v Prosveti, kar pa nekaterim našim rojakom ni bilo prav. To me po pravici povzdiguje, ne briga dosti, kajti jaz nisem nikogar direktno obsodil niti imenoval. Ne vitkam se v privatne stvari posameznikov, temveč pišem samo glede skupnih zadev in dolžnosti, ki nas vsejajo na poti do vzajemnega napredka na gospodarskem in kulturnem polju.

Zgodovina napredka na narodnem polju zadnjih 15 let iz naše naselbine mi je do pičice znana skoraj od vsakega slednjega. Zato me tudi ni sram povedati, da imam zbrane natančne dokazne, kar morda ni hotel nihče zasledovati iz razloga, da je najbolje, če se vse pozabi, kar pa pride morda prej ali slej v javnost. Ni si pa treba demiljševati, da je to nekaj žaljivega, ker to je le bodrih k boljšemu delovanju za splošni blagor in korist. Nikogar ne smemo prezirati, temveč bodriti moramo drug drugega k boljšemu uspehu skupnega delovanja. Ne smemo pozabiti, da naše delo še ni končano, treba je še in še. Ako bomo vpoštovali naše geslo "z združenimi močmi" in delovali odkritosrčno, je naš uspeh gotov. Tega gesla se držimo in nikdar se nam ne bo treba pritoževati o čem, ako je prav, ali ni, ker ne bomo imeli povoda za to.

Delničarjem društva Slovenski narodni dom polagam ono prošnjo, da jo izpolnijo kolikor mogoče vsak za sebe, da se s tem vsaj enkrat pokažejo kot dobri člani in članice, ki jim je skupno za delovanje in složnost, kadar se gre za splošni blagor vseh delničarjev in cele naselbine. Dne 27. aprila t. l. se vrši posebna seja samo za prenovljenje stavbe Slovenskega narodnega doma. Začetek seje bo od 9. dopoldne v dvorani št. 1. Svar je treba temeljito preudariti in je tudi velike važnosti, da se vsi udeležite seje, da ne bo potem nepotrebnega predbadivanja od strani posameznikov. Prosim vas še enkrat, pridite na posebno sejo delničarjev v nedeljo dne 27. aprila 1924.

Z združenimi močmi za Slovenski narodni dom! — Mathias O. Warsak, tajnik.

Sheboygan, Wis. — Obratovanje tukajšnjih industrij je še precej časa bolj slabo. V velikih letnih tovarnah, katerih menda ni v nobenem ameriškem mestu toliko kakor v Sheboyganu, je zadnje čase zelo težko dobiti delo. Čelo odslavlja jih tu pa tam. Kaj je temu vzrok, pa najbolj vedo družbe same.

Nahajamo se v časih predsedniških volitev, torej v najbolj nestalni dobi. Vsekakor je pričakovati izprememb, ki bodo najbolj občutne med delavskim razredom. Kaj takega je običajno med volitvami. Kaj nam bodo prinesle in kako bodo izpadle prihodnje predsedniške volitve, je še nam delavcem nerešeno vprašanje. Govori in piše se veliko o tretji delavski stranki in o njenem predsedniškem kandidatu, katerega namerava samostojno stopiti v volilni boj pri prihodnjih predsedniških volitvah proti stari stranki.

Za ustanovitev tretje stranke sta dve nasprotujoči si skupini na delu. Prva je kmečko delavska stranka, za katero so najbolj glasni tisti, ki se štejejo komuniste. Ista namerava obdržavati konvencije 17. junija v St. Paulu. Druga je stranka za progresivno politično akcijo, katere bo pa obdržavala svojo nominalsko konvencijo 4. julija v Clevelandu, O. Zadnja je sklicana po socialistični stranki. Z njo delujejo unijske in farmerske organizacije, ki bodo skupaj reprezentirale nad 2.500.000 članov. Za predsedniškega kandidata obeh omenjenih strank pride predvsem v poštev La Follette, progresivni senator iz Wisconsin. Razumljivo je, da on ne bo mogel kandidirati na dveh tretjih strankah, ampak treba bo samo ene tretje stranke in upati je, da bo do tega prišlo. Ali vprašanje pa je, katero je tudi najbolj pereče, ali bo La Follette podpiral platformo, katero bo izdelala prava tretja stranka, ali ne? Ali se ga bo v nasprotjem slučaju tudi podpiralo ali ne? Platforma, katero je izdelal sam in jo dal v javnost pred nedavnim časom, je precej drugačna kakor je izdelala konferenca za progresivno politično akcijo v St. Louisu 12. februarja t. l. in kakor bi mogla biti prave tretje stranke.

Upati je, da bomo tudi to vedeli v kratki bodočnosti.

Da se ne bo moj dopis preveč zavlekel, moram začeti o čemur sem najbolj mislil. Slovenski soc. klub št. 235 JSZ v Sheboyganu bo priredil veliko veselico z javnim shodom. Vršila se bo v soboto 26. aprila, v novi dvorani pri rojaku Jos. Fluderniku.

Vspored sledeči: Tamburaško društvo "Domovina" prične igrati ob 6. p. p.; pričetek govorov ob 7.30. Prvi bo govoril sodr. F. Zaitz, urednik "Proletarca", v slovenščini in za njim H. S. Humke v angleščini. Sodr. Humke je socialistični alderman, kateri je bil na novo izvoljen pri zadnjih občinskih volitvah. Po končanem govorih sledi prosta zabava in ples.

Slovenski delavci! To bo prva prireditel v Sheboyganu pod avspicije socialistične organizacije v našem lastnem krogu in obnem obletnica obstanka našega kluba. Zato vabimo vse slovensko, oziroma jugoslovansko občinstvo, da poseti omenjeno prireditev, kar najbolj v velikem številu. Prihite boste imeli sliki socialistični nauk, katerega še vsi zelo potrebuje. Da bo tudi v vseh ozirih postrežba zadovoljiva, vam zagotavlja zato izvoljeni odbor. Vstopnina prosta. Torej na svidenje 26. aprila! — Anton Žagar.

Upati je, da bomo tudi to vedeli v kratki bodočnosti.

Da se ne bo moj dopis preveč zavlekel, moram začeti o čemur sem najbolj mislil. Slovenski soc. klub št. 235 JSZ v Sheboyganu bo priredil veliko veselico z javnim shodom. Vršila se bo v soboto 26. aprila, v novi dvorani pri rojaku Jos. Fluderniku.

Vspored sledeči: Tamburaško društvo "Domovina" prične igrati ob 6. p. p.; pričetek govorov ob 7.30. Prvi bo govoril sodr. F. Zaitz, urednik "Proletarca", v slovenščini in za njim H. S. Humke v angleščini. Sodr. Humke je socialistični alderman, kateri je bil na novo izvoljen pri zadnjih občinskih volitvah. Po končanem govorih sledi prosta zabava in ples.

Slovenski delavci! To bo prva prireditel v Sheboyganu pod avspicije socialistične organizacije v našem lastnem krogu in obnem obletnica obstanka našega kluba. Zato vabimo vse slovensko, oziroma jugoslovansko občinstvo, da poseti omenjeno prireditev, kar najbolj v velikem številu. Prihite boste imeli sliki socialistični nauk, katerega še vsi zelo potrebuje. Da bo tudi v vseh ozirih postrežba zadovoljiva, vam zagotavlja zato izvoljeni odbor. Vstopnina prosta. Torej na svidenje 26. aprila! — Anton Žagar.

Collinwood, Ohio. — Mrzli kanadski veter nam obeta, da bomo morali kuriti še naše stare ga-parje in si greti pri njih oseble nohte. No, pa naj bo še kakor hoče, glede vremena ljudje še ne moremo odločiti, ki se spreminja dnevno v različnih oblikah.

Kakor vreme spomladi! Naše delničarke so prišle povcem z novim programom na dan. V soboto dne 26. aprila bodo namreč delile lepe velikonočne piruhe na zabavnem večeru Slovenskega doma v Collinwoodu. Izza kula se je namreč izvedelo, da bo vsak udeleženec dobil eno ali dve barvani jajci. Torej kogar mikajo skominje, naj se oglasi istega dne v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Po strani smo tudi izvedeli, da dekleta in žene kuhajo nekaj posebnega za pikniki Slovenske narodne čitalnice, ki se bo vršil dne 25. maja 1924. Če mi bodo bogovi milji, bom imel pravico, kaj več izvedeti. Tedaj bom tudi poročal. — A. P.

Cleveland, Ohio. — Zima je minula in bliža se nam gorke poletje, ki se ga vsak veselil in se tudi nanj že pripravljamo. Ni dolgo, ko je pevski zbor "Zarja" priredil veselico, in sedaj se nam zdi prilika posejiti še eno, to bo 26. aprila v soboto zvečer v Slovenskem narodnem domu.

Navadno je imel pevski zbor "Zarja" svoj spomladanski koncert, ali letos ga se mora imeti, ker je bil preveč zaposlen pri različnih prireditvah in pri otvoritvi narodnega doma. Zato je priredil samo veselico, ki je bila povoljno obiskana. Sedaj pa se pripravlja pevski zbor, da bo priredil prvovrsten jesenski koncert, za katerega bodo potrebna gmotha sredstva. Zato se je tudi namenil prirediti zabavni večer v Slovenskem narodnem domu, na katerega ste povabljeni vsi, ki ljubite petje. Ako podpirate petje, ga boste tudi imeli, kajti "Zarja" se dosti prizadeva za svoj obstoj. To seveda tudi stane. Lahko vidite drugo pevsko društvo, kako se izgublja, ker nimajo sredstev.

Še nekaj novega. Letos je prestopno leto, v katerem, pravilno, da imajo ženske svojo besedo. To bo gotovo veljalo tudi na zabavnem večer "Zarje". Prirejen bo ples, da si bodo dekleta isbirala fantje. Vsaka bo dobila svoj trak in tako tudi fantje, na katerem bo številka. Par, ki dobi enaki številki, bo pisal skupaj. Za vse drugo bo dobro preskrbljeno.

Zadnji čas je, da se še malo razgledamo, predno gremo iskat svežega zraka po parkih. Torej na svidenje dne 26. aprila v Slovenskem narodnem domu ob 7.30 zvečer. — J. K.

Avella, Pa. — Pomlad je začela prihajati v deželo. Mali grši in doline so že začeli dobivati svojo praznično zeleno odejo. V stari domovini na kmetih so dejali, da se bliža sveti Jurij, ki je bil pri kmečkem ljudstvu še najbolj čisljan, ker nevedneči so mislili, da je zasluga svetnika, da je narava zopet oživila in se ogrinja z zelenim plaščem. Zavedni delavci, najsebo tu ali v stari domovini, pa ne dajo počnega groša za svetega Jurija. Oni se zavedajo nečesa drugega, namreč, da se bliža prvi maj, ki je nekak simbol spo-

mladi, in predstavlja nekaj mladostnega ter nanovo prerajenega. Ta dan vse zavedno delavstvo kolikor mogoče slovesno proslavi.

Zato je sklenil tudi tukajšnji socialistični klub št. 225, da na ta dan priredi skupno s klubom delavske stranke (W. P.) veselico, da kolikor mogoče dostojno proslavimo naš dan. Na programu je, da veselic prične ob dveh popoldne in se vrši v Slovenskem delavskem domu. Ako nam bodo bogovi naklonjeni tega dne in se zbere primerno število častilcev tega praznika, sledi kratko korakanje po naselbini, na čelu nam tukajšnja slovenska godba.

Kar se tiče govornikov, je čas določen med šest in osmo uro. Žal, da ne morem še gotovega navesti, kateri govorniki bodo nastopili. Po osmih zvečer prične ples s prosto zabavo. Igral bo domač orkester.

Zatorej vabimo na našo slavnost vse tukajšnje rojake kakor tudi one iz bližnjih naselbin in okolice, da se kolikor mogoče v velikem številu udeležijo in pokažejo svojo delavsko zavednost. Na svidenje dne 1. maja v slovenski dvorani na Avelli, Pa. — Louis Zgonik.

Utah. — Šlihal sem več protestiranja radi tistega pogreba od zadnje katastrofe v Castle Gate, Utah, zakaj nismo pokopali vseh skupaj. Ker ni bila večina članstva zato, smo pokopali samo dva člana S. S. P. Z. hkratu, ker vemo, da sta bila oba zavedna delavca, namreč Kompoš in Petrlik. Meni niso bili tako nič znani, ker sem v državi Utah komaj dobrih osem mesecev. Kar sem sporočil v javnost potem časopisov, sem izvedel večinoma od tukajšnjih rojakov. Sicer pa je bilo tako večino mojega poročila preueto. V Glasu Svobode je bilo poročano, da je bilo ubitih 175 ljudi in da je 800 vdov, kar seveda vsako ve, da je nemogoče, čeprav smo v državi mnogozenstva. Vsem je tudi znano iz mojih dopisov, da je naše društvo razvilovo novo zastavo in da je bila naša zastava šele prvič pri pogrebu, ne pa iz Scofielda, odkoder so tudi imeli zastavo na dotičnem pogrebu. To je bilo poročano v Prosveti.

Kar se pa tiče poročila dne 11. aprila v št. 87 Prosvete, da moj dopis ni odgovarjal razsedi zaradi naprednosti nekaterih, prosim rojake iz Butte, Mont., naj sporočijo o priliki, da bodo rojaki vsaj vedeli podrobnosti o pokojnih žrtvah, ki so postali žrtve prav valed nevednosti in delavskih masah. — D. Šušteršič.

Furuglove, W. Va. — Zopet je naše društvo "Slovenski rožmarin", št. 388 izgubilo člana, brata F. Bartole, ki je umrl dne 29. februarja v bolnišnici v Firemontu. Rojen je bil 15. aprila 1889 v Petelinjah pri Sv. Petru na Krauu. Umrl je za operacijo in zapuščal družino s petimi nedoraslimi otroci.

Komaj smo pokojnika spreminili k zadnjemu počitku, je bila druga nesreča. Dne 3. marca smo zgodaj jutraj našli razmesarjeno truplo Franka Valenčiča na progi Morgantowna — Willing družbe. Sodnijska preiskava je dognala, da je bil pokojnik umorjen in položen na tir, da bi se sled za storilcem izbrisala. Pokojni je bil star 54 let, doma iz Junič na Krauu. K družstvu ni spadal nobenemu. Tu zapuščal sina.

V tem se vidi, kako težavno je, če se človek nič ne zanima, da bi pristopil k družstvu in se zavaroval. V našem okraju je lepa prilika za vsakega, da pristopi k družstvu. Ako ne v eno, lahko pristopi v drugo društvo, namreč Slovenskemu rožmarinu S. N. P. J. ali pa k družstvu S. S. P. Z. Radnik.

K družstvu Slovenski rožmarin spada 170 članov, pa to je še veliko število Slovencev, ki niso člani nikoder. Rojaki bi morali spoznati veliko vrednost društev in pristopiti če ne k nemu pa k drugemu. Društva so danes posebno potrebna za delavce prav radi tega, ker nihče ne ve, kdaj ga zadene kaj hudega. Zato je nesmiselno odlašati in potrebno, da vsak pristopi ob prvi priliki. Kdor noče bde, ko ga zadene nesreča, naj se zdaj preskrbi, dokler je zdrav.

Tu imajo sedaj tudi neko angleško društvo, pri katerem so tudi Slovenci, ki pravijo, da jim ni treba hoditi na seje, samo da plačajo, pa je vse dobro, pa tudi malo da je treba plačevati. To je vse resnica, ampak res je tudi, da so ravno člani pri tisti organizaciji slabo podpirani, kadar zbolijo, čisto se pa zradi, da sploh ne

prejmejo nobene podpore. Saj imamo skušnjaje z angleškimi društvi, kakso za inozemce. Dotično društvo šteje 280 članov, zato ker vsako lahko pristopi in niso kaj prida strogi pri sprejemanju, ali tudi ko član zbolijo, uporabljajo točno pravila. Sedaj imajo 19 članov in slabem položaju, ki bi radi dobili podporo, podpirani pa ni nobeden. Kaj je vzrok? Stroga pravila? Saj stroga pravila ima vsako društvo, ali dosti jih je, ki pravil sploh ne razumejo.

Slovenci, skušnje nas uče, da se za nas najboljše naša lastna društva, zatorej se zatekajmo le k svojim organizacijam, ne k tujim, kjer ni podpore za nas, kakor bi bilo treba in kakoršno dobi pri naši organizaciji. Mesečne prispevke moramo res plačevati, a zato smo tudi podpirani v potrebi, kakor se spodobi.

Veliko je bilo že pisanja o zdravju Slovenske narodne podporne jednote a Slovensko svobodnomiselno zvezo. Delujite na to, da pridemo enkrat do združenja. Združenje ima le okrepiti našo organizacijo, da nam bo toliko lažje nudila potrebno pomoč.

Pozdravljam člana S. N. P. J. in čitatelje Prosvete. Prosveta naj bi prihajala v našo okolico v toliko večjem številu. — Joseph Zelanik.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Svojega očeta je ubil. — Pred nekoliko meseci je ubil v Subotici 18 letni mladenič Peter Janovski svojega očeta. Pred sodnijsko pravico je Peter Janovski izpovedal, da je prihajal njegov oče Josip stalno domov pijan in je v takem stanju pretepal njegovo mater in ostalo dečo. Kritične noči je prišel Petrov oče zopet pijan domov in je pri tej priliki zgrabil za kuhinjski nož, da s njim zakolje svojo ženo. Mladi Peter videvši mater v smrtni nevarnosti, je pristopil k očetu in z motiko udaril očeta tako silno po glavi, da je mrtev obležal. Sodišče je 18 letnega Petra Janovskega oprostil vsake krivde, ker je v smrtni nevarnosti vzel samo svojo mater v bran.

Nesreča. — Gorencev fant in Vel. Slatnika je nabiral po strmem skalovju nad Durinjermijem vrhom ob Krki brčljim za veliko nočno butaro. Pri tem je padel nad 8 m globoko in obležal nezavesten na vrhu. Slučaj je hotel, da ga je videl ravno padajočega le mosta neki pasant, ki je obvestil policijo, da ga je spravila vsaka krvavega in obtočenega v bolnišnico usmiljenih bratov. Zdaj lajše kmečki fantje vedno preko vrta na skalovje po brčljim. Ne pomagajo nobene grožnje. S ponosročencem sta bila še dva manjša pobežka, ki sta pa od strahu pobegnila.

Dva nesreči. — Učenki šmihelške šole Nežica Kustelj in Oleg Osterman, sta tako nesrečno padla da si je prva zlomila desno roko v zapetju, druga pa si je zlomila v cerkvi palec desne roke. Kustelj je bila prepeljana v žensko bolnišnico.

Nesreča v kamnolomu. — V Dobovškem kamnolomu je odletela pri razstreljevanju valed prebitih eksploziv delavcu Jerneju Petelinu kamenje v glavo. Mož ima težke poškodbe na obrazu in pretresne možgane. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Smrtna nesreča. — Pri podjetniku Alojziju Lederhasu v Ljutomeru je podslu 42-letnega delavca Franceta Strmaka plast zemlje. Kopal je v rovu zemljo za lesniški nasip. Našli so ga pod zemljo mrtvega. Na mesto nesreče došli zdravnik dr. Horic je ugotovil, da je bil Strmšek takoj mrtev in sleer valed zadušenja.

SOCIALISTIČNI DELEGATJE.

Chicago. — (Feder. Press.) — Delegacija treh — Morris Hillquit, Victor L. Berger in Bertha Hale White — bo zastopala socialistično stranko na konvenciji Konferenc za progresivno politično akcijo dne 4. julija v Clevelandu.

"Če konvencija spozna, da ne more biti kupcije s kapitalističnimi strankami, in če se odloči za samostojno politično akcijo na temelju razrednih delavskih interesov, tedaj sem za to, da nastopimo skupno v letošnji volilni borbi pod pogojem seveda, da socialistična stranka obdrži svojo identiteto kot revolucionarna stranka, ki brezpogojno zahteva odpravo kapitalizma in ustanovitev socialistične družbe." Je javil Eugene V. Debs.

